

LAODIKEIA

(LAODIKEIA AD LYCUM)

CELAL ŞİMŞEK

LAODIKEIA
(Laodikeia ad Lycum)

Y A Y I N L A R I

EGE YAYINLARI

Seri: "Eski Anadolu Kentleri"

© 2007 Ege Yayınları & Celal Şimşek

ISBN 978-975-807-169-2

Bütün hakları saklıdır.

Kapak fotoğrafı

Laodikeia Tykhesi, I. Propylon'dan tavan kasedi

Grafik
Savaş Çekiç

Baskı
Graphis Matbaa

Ege Yayınları

Aslan Yatağı Sokak, Sedef Palas No: 19/2 Cihangir

34433 İstanbul - Turkey

Tel: +90 (212) 244 7521 - 249 0520 Fax: +90 (212) 244 3209

e.mail: info@zerobooksonline.com

www.zerobooksonline.com

www.egeyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Takdim	9
Laodikeia Antik Kenti Gezi Parkuru	11
Sunuş	21
Araştırma ve Kazıların Tarihçesi	29
Kentin Kısa Kronolojik Tarihi	33
Laodikeia Antik Kenti'ndeki Bazı Kamu Görevlileri	41
Lykos Vadisi Tarihi Coğrafyası ve İlk Kuruluşlar	43
Kentin Tarihçesi	55
Laodikeia Antik Kenti Yapıları	73
Kentin Su Sistemi	73
Kentin Plan Sistemi	81
Yollar, Anıtsal Kapılar ve Sur Duvarları	83
Antik Kent Dışına Uzanan Yollar	84
Batıya Uzanan Efes Yolu (Kiraz Yolu)	84
Asopos (Gümüştay) üzerindeki Roma Köprüsü (Plan no. 25)	86
Doğu ve Güney Yolu (Kolossai Hattı)	89
Kuzey Yolu	91
Güney Yolu	91
Efes Kapısı ve Batı Bizans Kapısı (Plan no. 19)	92
Hierapolis Kapısı (Plan no. 20)	96
Kuzeybatı Bizans Kapısı (Plan no. 49)	98
Aphrodisias Kapısı ve Güney Bizans Kapısı (Plan no. 22)	99
Suriye Kapısı (Plan no. 21)	101
Doğu Bizans Kapısı (Plan no. 30)	103
Sur Duvarları (Plan no. 29)	111
Caddeler (Portik ve Dükkânlar)	115
Suriye Caddesi (Plan no. 11)	115
Batı Portiği ve Anıtsal Kapı (Plan no. 45-46)	127
Tonozlu Mekan	131
Suriye Caddesi Üzerindeki Propylon ve Geçişler (Plan no. 27)	132
Nymphaeumlar	141

A Nymphaeum (Septimus Severus Çeşmesi) (Plan no. 32)	141
I. Nymphaeum (Plan no. 3)	153
Batı Nymphaeumu (Plan no. 48)	153
Güney Nymphaeumu? (Plan no. 47)	156
Caracalla Nymphaeumu (Plan no. 10)	158
Doğu Bizans Nymphaeumu (Plan no. 31)	163
Agoralar	166
I. Yuvarlak Yapı (macellum)	174
II. Yuvarlak Yapı	174
Laodikeia Hamamları	177
Stadyumun Kuzeyindeki Yapı	205
Tiyatrolar	207
Bouleuterion ve Odeon Yapıları	221
Tapınaklar	226
Güney Roma Villası (Plan no. 35)	252
Efes Caddesi Üzerindeki Geç Dönem Mekânları	259
Laodikeia Kiliseleri	267
Korinth Tapınağı ve Kuzey Bazilikası (Plan no. 15)	267
Kuzeybatı Bazilikası ve Buna Bağlı Diğer Yapılar (Plan no. 17)	271
Güneybatı Bazilikası (Plan no. 16)	279
Caracalla Nymphaeumu'nun Batısındaki Kilise (Plan no. 18)	279
Oktagon (Sekizgen) Planlı Doğu Bizans Yapısı (Plan no. 14)	281
Yuvarlak (Rotonda) Bizans Yapısı (Plan no. 13)	283
Tekstil ve Üretim Atölyeleri	285
Pithoslu Mekan (Plan no. 38)	289
Kuzey Atölyesi (Plan no. 36)	294
Nekropol (Mezarlık) Alanları (Plan no. 50)	299
Kentin Kireç ve Taş Ocağı Olarak Kullanımı	325
Traverten ve Mermer Ocakları	329
Mimariye Bağlı Bezemeler, Yontuculuk ve Seramik Mimari ve Buna Bağlı Süslemeler	339
Laodikeia Yontuculuğu	349
Laodikeia Seramikleri	356
Yazıtlar	367
Sikkeler	367
Seçme Sözlük	371
Seçme Kaynaklar	377

Frigya Bölgesi'nin batı ucunda yer alan Lykos Laodikeia'sı kitabı, Hellenistik, Roma, Erken Bizans ve sit alanındaki yapıları anlatan ilk kapsamlı yayındır. Bu nedenle kitabın başında antik kentin gezi güzergâhına uygun kısa "gezi parkuru" bölümü verilmiştir. 2002 yılında Denizli Müzesi Müdürlüğü ile başlanan ve 2003 yılından itibaren Pamukkale Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Heyeti tarafından sürdürülen sistemli kazı çalışmalarında, antik kentle ilgili birçok yeni verilere ulaşılmıştır. Laodikeia konumu itibariyle, Roma İmparatorluk ve Erken Bizans Dönemi'nde Batı Anadolu'nun en zengin kentlerinden biridir. Kent, Roma İmparatorluk Dönemi'nde ticaretle elde ettiği ününü, Erken Bizans Dönemi'nde Hıristiyanlığın Lykos Vadisi'nde yayılması ve Anadolu'da en eski yedi kiliseden birine sahip olmasıyla sürdürmüştür. 7. yy.'da terk edilişiyle birlikte 1300 yıl talan edilen kent, Pamukkale Üniversitesi'nden Doç. Dr. Celal Şimşek başkanlığında sürdürülen kazı çalışmalarısıyla tekrar hayat bulmuştur.

ISBN 978-975-807-169-2

9 789758 071692

